

Større fokus på de kreative fag

- Den onde spiral skal vendes

Interview med Troels Christensen

af Erik Lyhne

Fotos: Erik Lyhne og www.troels.dk

CV:

Troels Christensen. f. 1954

1965-68: Privatundervisning i klaver

1968-70: Privatundervisning i harmonika og el-orgel

1970-1974: Dannede gruppen Stella Trio – spillede til skoleballer m.m.

1974- 2010: Dannede gruppen Seventy Four – udgivet 11 singleplader, 3 lp'er og én CD – har 5 gange ligget på DR's hitlister med forskellige musikproduktioner – har spillet i hele Danmark og på Færøerne til halballer og fester

1974-1978: Lærerstudium på Haslev Seminarium fra 1974 til 1978 med musik som linjefag.

1978 til 1990: Lærer på Hvilebjergskolen med bl.a. 10 timer ugentlig i musik. Undervist i sammenspil og kor + alm.

musikundervisning i folkeskolen. Skrev bl.a. musicalen Ny i en By (forlaget Fagot).

1987 til 1991: Handelsdiplomuddannelse (A), København.

1989 til 1998: Marketing-konsulent, turistmarketing Sjælland, Sorø

1998 til 2002: Direktør, turistmarketing Sjælland, Sorø.

2002 til 2005: Borgmester, Hashøj Kommune.

2005- : MF for Venstre. Som MF: Kulturordfører, medl. af uddannelses- og kulturudvalget, med det politiske ansvar for rammevilkårene for musik på s og på musikscenerne rundt i landet
Bestyrelsesformand for Gerlev Center for Leg og Bevægelseskultur
Se i øvrigt hjemmesiderne www.Troels.dk og www.seventyfour.dk.

Hvordan kom musikken ind i dit liv?

Jeg er opvokset i et hjem med klaver. Det var på en gård på landet. Mine forældre kunne ikke spille andet end kort, men de ville gerne have, at min tvillingebror og jeg skulle gå til klaver. Det begyndte vi på, da vi var ca. 9 år. På et tidspunkt fik vi en ny musiklærer, og min bror begyndte at spille guitar og jeg begyndte at spille harmonika. Det var gode dansktop melodier, vi spillede, og vi fik også etableret et orkester. Da vi gik i 7. klasse, optrådte vi for første gang til en klassefest. Siden har jeg spillet, og musikken har fyldt en meget stor del af mit liv.

Fra skolens musiktimer kan jeg huske, at vi skulle synge de gamle højskolesange. Det var en god ballast og en god kulturarv, vi fik med fra skolen. Det er også derfor, jeg mener, at det er noget vi skal fastholde i skolen i dag. Hvis vi springer en generation over, så er den kulturarv væk for altid.

Jeg blev senere uddannet som lærer med musik som linjefag. I skolen sang vi "Bøllebob sange" og mange andre sange, der var oppe i tiden. Højskolesangene og årstidsange var dog altid en fast bestanddel af vores musiktimer.

Det at synge sammen, er dels en dannelsesproces og giver dels en fællesskabsoplevelse. Når man er startet med at synge en sang, er det lidt sværere

at flå hovederne af hinanden. Det ville være en god ide altid at starte med en sang, uanset hvor vi er. Da jeg var borgmester, indførte jeg, at vi startede med en sang. Vi skiftedes til at vælge en. Så var det lidt sværere at være uartige overfor hinanden. At synge sammen gør noget ved mennesker. Hos børn ser man den spontane glæde, de har ved at synge og spille. Da jeg var musiklærer, lavede jeg en række musicals, og vi optrådte hvert år med mine klasser. Jeg brugte meget tid på at lære børnene at optræde, at turde stå på en scene, hvad enten det var store eller små roller, de havde. Alt det med at det sitrer – kan man huske teksten, kan man huske sangen, kan man huske dansen. Hele det kick og sus man får, er vigtigt for børnene at opleve. Det at være med på et hold og være med i et fællesskab, det er fantastisk vigtigt for børnene.

Kan børn bruge de oplevelser, de har haft i musiktimerne og ved deres musicalopførelser i andre sammenhænge?

Det at være en del af en helhed, og at udfylde en stor eller lille rolle i et fællesskab er vigtigt. Det at timingen er der, at man er kontrolleret, at man er der til tiden, at man tør tage ansvar, ikke bare for egen succes, men for alles succes. Man er en del af en helhed, og man har en stor portion ansvar. Musikken, og det at optræde, bidrager til den læring, det er at kunne koncentrere sig, at kunne fokusere og at kunne fordybe sig, det er egenskaber, børnene kan bruge i alle andre fag. Derfor håber jeg også på, at musik kan blive en integreret del af alle andre fag, således at vi både har dem i de almindelige musiktimer og også i andre faglige og tværgående forløb i skolen.

Da jeg var musiklærer, lavede vi musical og teaterforestillinger hvert år. Vi lavede vores egne sangbøger, som blev udgivet – bl.a. "Ny i en by" som udkom på forlaget fagot.

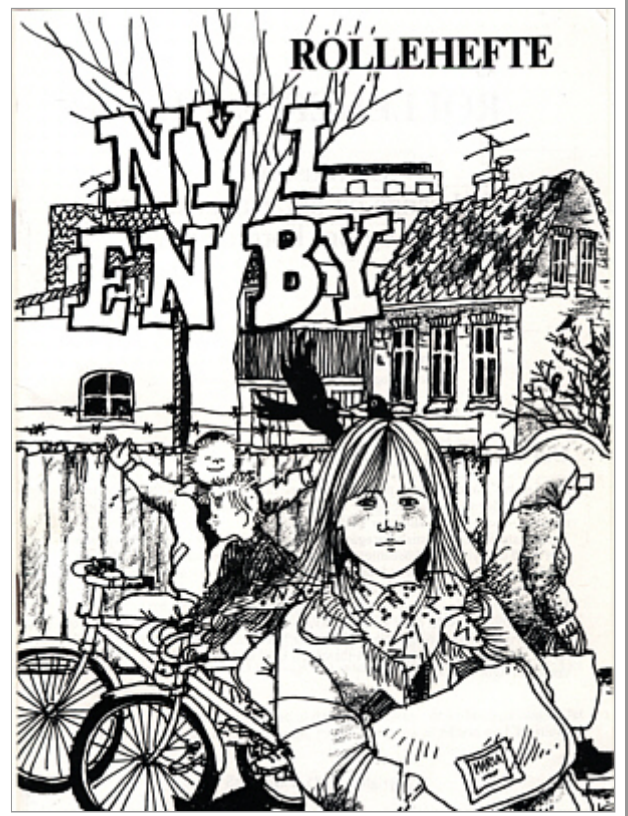
Hvad vil du gøre for at skærpe interessen for musikundervisningen?

Jeg er optaget af uddannelsen af linjefagslærere i musik. I forbindelse med den nye læreruddannelse har vi været meget optaget af at styrke fagligheden, men i vores fokus på at styrke den, er det kommet til at gå ud over mange af de små fag. I uddannelsesudvalget debatterer vi ofte de kreative fag, og hvis vi ikke får gjort noget ved det, bliver der færre lærere i skolen, der kan varetage de kreative fag. Den onde spiral skal vi have vendt. For når de studerende ikke kan vælge fagene på læreruddannelsen, bliver der færre og færre undervisere i faget, og dermed også færre musiklærere i folkeskolen. Det forsøger jeg at gøre opmærksom på i de sammenhænge, jeg kan.

En af konsekvenserne er, at der er stor mangel på musiklærere i folkeskolen? Er det ikke et stort skisma, at man på den ene side mangler kvalificerede musiklærere i folkeskolen og på den anden side, at muligheden for at kunne uddanne dem forsvinder?

På mange små skoler har man måske ikke en musiklærer, og så bliver man tvunget til at undervise i faget alligevel. Det fungerer ikke. Det er en kæmpe udfordring. Det kan måske kræve, at organiseringen af de enkelte lærere på skolerne skal være anderledes. Man kunne tænke sig, at en lærer var ansat mere end et sted. Man kan så sige, at man mister den tætte tilknytning til børnene, men alting koster. Det nytter jo heller ikke noget, at den eneste faglighed, der er tilbage hos den, der underviser i musik, er at sætte en cd på anlægget og lade børnene lytte til den. Vi bliver nødt til at følge de fælles mål, der er for faget musik.

Hvordan kan du rokke skoleledelserne?

Her kan man opfordre forældrebestyrelserne til at gå ind og påvirke skolens ledelse. Det kan være svært, men vi må være meget bevidste om de kreative fag. Vi har i mange år haft snævert kig på det faglige, og aktion giver reaktion og jeg er overbevist om, at de kreative fag får større bevågenhed fremadrettet. Jeg vil i hvert fald gøre mit til det.

Du taler om faglighed. Hvad mener du?

Der er mange slags faglighed. Man skal dels kunne sit fag og sine discipliner. Ellers får man heller ikke den faglige respekt overfor børnene. Hvis du kun har ti tommelfingre på klaveret, så giver det ikke en stor faglig respekt overfor børnene. Men der er også den pædagogiske faglighed. Det at kunne få en musiktime til at fungere er lige så vigtig og endelig

den menneskelige faglighed, det at du kan nyde respekt hos børnene i musiktimerne. Man skal huske på, at musik er et vanskeligt fag at undervise i. Jeg kan karikere det lidt. En matematiklærer slår op på side 17 i matematikbogen og går i gang. Man bliver altså mere varm under armene, når der er 24 børn i en klasse, der skal spille sammen og alle skal falde ind på de rigtige tidspunkter. Her gælder det om, at fagligheden er i top. Det nytter ikke noget at skulle have øjnene i noderne hele tiden, for så kan man ikke holde øje med børnene. Man skal kunne være til stede på mange planer for at det lykkes.

Når man lytter til debatterne omkring læreruddannelsen, synes jeg tit, at den akademiske faglighed er i centrum, men jeg synes ikke, det er den form for faglighed, du nævner først?

Den menneskelige faglighed er meget vigtig. Man skal have et overblik over en klasse. Et er, at du er dygtig til dit fag og er dygtig på dit instrument, men hvis det hele er indadrettet og forskningsbaseret, så er det ikke, det der giver resultater, når du sidder sammen med børnene. Det er de menneskelige fagligheder, der er afgørende for, at du får det rigtige output overfor børnene.

Jo mere man fokuserer på det fag-faglige, jo mere mister man nogle af de ekspertiser, der er helt afgørende for, at en musiktime skal lykkes. Men jeg må alligevel sige, at jeg er tilhænger af, at læreruddannelsen skal være en universitetsuddannelse, men det er mest for at skabe mere respekt om læreruddannelsen og lærerfaget. Det fag-faglige tror jeg ikke er så afgørende, om det er seminariebaseret eller universitetsbaseret. Men jeg ser gerne at der var et samarbejde institutionerne imellem omkring læreruddannelsen.

Jeg kunne også forestille mig, at de, der uddannes på musikkonservatorierne, får noget mere pædagogik i deres uddannelse, så de kan indgå på skolerne.

Mange af dem ender jo alligevel i undervisningsbranchen på musikskolerne.

Mister man ikke den sociale dimension overfor eleverne på skolen, hvis man bruger musiklærere, der kun har børnene den ene time om ugen? Bliver musik så ikke et isoleret fag?

Det kommer helt an på hvilke personer, de er. Hvis der kommer en ung konservatorie-uddannet ind i skolen, som bare kan sit kram, så vil børnene se op til ham. Men der er måske også mange, der vil få et chok over, hvor hårdt det er at være musiklærer. Man skal have fat i klassen, for at det lykkes, det kommer ikke af sig selv.

Der er mange undervisere i faget musik, der ikke er linjefagsuddannet. Hvad kan man gøre for at uddanne flere musiklærere?

Det er en kæmpe udfordring, og vi må få kigget på den måde, man kan vælge fag på i læreruddannelsen. For der ligger den største hurdle. Jeg hører på vandrørerne, at der faktisk er mange, der gerne vil kunne vælge musik, men de bliver forhindret i det på grund af de bindinger i uddannelsen i forhold til den måde, man vælger fag på. Det er noget, der skal tages fat på, og det vil jeg tage vare på.

Du vil tage fat på organiseringen af læreruddannelsen, sådan at der kan uddannes de faglærere, der er brug for, for det er jo ikke kun i musik, problemet er. Der er problemer i mange af de små fag?

Jeg tror ikke rigtig, vi har været opmærksomme på de problemer, der er kommet. Vi har været meget fokuserede på fagligheden og det at gå fra 4 linjefag til 2-3 linjefag for at styrke fagligheden. Men vi skal jo også have tid til at se, om den nye læreruddannelse virker. Men vi kan jo allerede se, at der er nogle alarmklokker, der ringer. Jeg er fuldt opmærksom på de problemer, der er, og jeg lover, at det skal få en stor prioritet.

Tror du musikfagets eksistens i folkeskolen er truet?

Nej! Det tror jeg ikke. Musik fylder meget i vores verden. Midt i al elendigheden skal vi også tænke på, at musikken er blevet meget mere tilgængelig i børnenes liv. Man kan downloade musik, der bliver solgt meget musik, og forbruget af musik er stigende. Glæden ved selv at være en del af musikken til selv at spille og til selv at yde i musikken er ikke blevet mindre af al den mediemusik. Jeg oplever det selv, når jeg kommer rundt og spiller, at mange over 60 går til kor og spiller musik. Det er berigende.

Vil du arbejde for at "det sorte hul" lukkes? Sådan at musikfaget er i hele skoleforløbet?

Ja, det sorte hul har vi hørt meget om. Men som jeg sagde før, så er det lagt ud til lokale beslutninger, hvordan man vil organisere musikundervisningen. Men jeg så gerne, at der var flere, der havde musik i hele skoleforløbet. Vi kunne dog oplyse noget mere om de muligheder, der er for at kunne organisere og tilrettelægge musiktimerne anderledes. Men hvis man fordeler timerne over hele skoleforløbet og dermed

lukker det sorte hul, vil det ikke medføre flere musiktimer i alt, men at man lægger timer op fra de mindre klasser. Jeg er dog meget interesseret i at høre om erfaringer, der er gjort med at have musik i hele skoleforløbet. Men jeg synes ikke, vi skal lovgive om det. Det skal være op til den enkelte skole.

Prioriterer vi de kreative fag nok i dagens skole?

Vi har haft en årrække, hvor der ikke har været fokus nok på de kreative fag. Vi har set med Pisa undersøgelserne, hvordan de andre lande løber fra os på den faglige front. Derfor har det været øverst på dagsordenen i flere år. Når vi har mistet fokus for de kreative fag, så er der noget, vi skal bygge op igen, for ellers bliver det for skævt. De kreative kompetencer er jo noget vi langt hen af vejen skal leve af. Man kan godt lære kreativitet, men det kræver en fordybelse, der er langt større end så mange andre fag, og det kræver ordentlige rollemodeller. For ellers lærer man ikke den kreative proces.

Bliver man så ikke nødt til at have en læreruddannelse, hvor der er plads til denne fordybelse?

Jo så er vi tilbage til læreruddannelsen igen.

Mange erhvervsledere efterspørger mere kreativ undervisning i skolen. Jørgen Mads Clausen siger f.eks., at en af grundene til at de har lavet Danfoss Universe er, at børn ikke i samme grad som tidligere sidder og nørkler med tingene?

Det ene udelukker ikke det andet. Faglighed er også en forudsætning for kreativitet. Det, at man fordyber sig i nogle ting og bliver god til dem, er også nødvendigt for at have fokus på det kreative. Nogle tror bare det er at flagre rundt. Man skal have de rigtige rammer for at den kan udfolde sig. Det er en god rollemodel, tid til fordybelse og eksperimenter og endelig en ordentlig evaluering af det vi laver. Det er det afgørende for at vi får resultater. Så kan kreativiteten trives hånd i hånd med fagligheden, for det er ikke hinandens modsætninger, men hinandens forudsætninger. Den kreative dimension er kommet for at blive. Vi skal blive ved med at være fantasifulde og tænke nyt. Jeg er selv Formand for Gerlev Center for Leg og Bevægelseskultur, og bl.a. her kan jeg se, at legen og det kreative bruges mange steder. Det er f.eks. kommet helt op på direktiongangene med at bruge disse udtryksformer. Her frigør man den samme energi, som man gør i musiktimerne.

Hvilket råd vil du give de kommende musiklærere?

Hvis jeg tænker tilbage på da jeg selv var musiklærer, selv om tiden er skiftet siden, er det glæden jeg fik af musikaktiviteterne. Glæd dig over det lys, der er i børnenes øjne, når de synger og spiller. Lav så mange forestillinger og optrædener som muligt. Det giver rigtig meget for børnene

på alle felter. Man får også meget kredit fra forældrene, når de ser deres børn til forestillinger og andre arrangementer. På den måde får man også et meget bedre liv som lærer.

Du sidder både i byråd og i folketing. Hvad er din hjertesag?

Det er at styrke de kreative fag og få respekten tilbage for læreruddannelsen. Det står vi os meget bedre ved som samfund. Den glæde, jeg selv har haft med musikundervisningen, kunne jeg godt tænke mig at så mange som muligt fik. At vi kunne bruge musikken i så mange sammenhænge som muligt og få den ind i andre fag. For at styrke det identitetsskabende, for dannelsen og det kulturbærende. Den danske kultur skal vi værne om, for det er det der holder en lille nation som vores sammen. De danske sange skal leve videre og det har vi alle et stort ansvar for.

